

รูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา

นาวัน วิยากรณ์ พิมพ์ประภา อมรกิจกัญญา และ ธนิษฐา ณ สุนทร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อศึกษารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษาและ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของการใช้การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตทั้ง 17 แห่ง ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา ประชากรที่ใช้คือผู้บริหารในระดับสถาบัน ระดับวิทยาเขตและระดับคณะ อาจารย์ผู้สอนแต่ละคณะรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ การศึกษารวมทั้งสิ้น 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิพากษ์รูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม และขั้นตอนที่ 3 นำเสนอรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตทั้ง 17 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีทั้ง 4 มาตรฐานตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ มาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน 2) สถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้ง 7 รูปแบบในระดับมาก โดยสถาบันการพลศึกษามีการใช้รูปแบบที่ 1 การใช้ผลประเมินในเชิงความคิดมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.11) ในขณะที่วิทยาเขตมีการใช้รูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงานมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.16) และสถาบันการพลศึกษารวมทั้งวิทยาเขต มีการใช้รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.65 และ 3.90) ตามลำดับและ 3) นำเสนอให้สถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตควรมีการใช้รูปแบบในกลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันและ

การใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือเพิ่มมากขึ้น เพราะรูปแบบการใช้ผลประเมินทั้ง 4 รูปแบบนี้เป็นรายละเอียด และขั้นตอนสำคัญของกระบวนการในการทำประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตให้มีความยั่งยืนซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการนำผล การประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

คำสำคัญ: รูปแบบ / การใช้ผลการประเมิน / การประเมินคุณภาพภายนอก

Model of the Utilization of External Quality Assessment Result for The Development of Institute of Physical Education

Nawin Wiyaporn, Pimprapa Amornkitpinyo and Taneenart Na-soontorn
Faculty of Educational, Saint John's University

Abstract

The purposes of this research were 1) to analyze the external quality assessment of the Institute of Physical Education; 2) to study the model of the external quality assessment of the Institute of Physical Education and 3) to present the appropriate model of use. External Quality Assessment developing for the Institute of Physical Education. There were 3 stages of research: By 1) Analyzing the results of external quality assessment for the third round (2011 - 2015) of physical education institutions and 17 campuses. 2) Studying the models used in external quality assessment of the Institute of Physical Education. Population used is institutional management. Campus and faculty 285 teachers involved in quality assurance in education. The research instruments were questionnaires analyzed the data by using mean standard deviation and criticized the use of external quality assessment results in the Physical Education Institutions by using focus group discussion and 3) Presents a model for applying external quality assessment results to physical education institutions.

The results of the research were as follows: 1) The results of external quality assessment classified by the ministerial standard on the quality assurance system and educational quality assurance system in 2010 is the standard 1. The result of education management standard 2 in education management. The third standard in teaching and learning management is focused on the students. And standard 4 on internal quality assurance. showed that the educational institutions and 17 campuses had overall evaluation results. 2) The physical education institutes and the campus had the use of 7 external quality assessment results at the high level. By the Institute of Physical Education, the most significant form of assessment was used (mean = 4.11). While Campus uses format in group 7 the most commonly used evaluation and report (mean = 4.16) and the

Institute of Physical Education and the Campus, the second model is used. The least known (mean = 3.65 and 3.90), respectively. And 3) Institute of Physical Education and Campus should use the format in group 1, consisting of The use of knowledge assessment. Use of decision-making The use of validated assessments and the use of instrumental assessments has increased because of the use of these four forms of assessment as a major and important step in the quality assurance process. And focus on practical use seriously and continuously. This will be developing the Institute of Physical Education and Campus to be sustainable. Experts agree with the form of applying external quality assessment to the Institute of Physical Education.

Keywords: Model / Utilization result / External quality assessment

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพจะประกอบด้วย ระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบการติดตามคุณภาพ และระบบการประเมิน คุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) โดยให้ถือว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนการนำระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามาใช้นั้น นอกจากจะเป็นการปฏิรูปวิธีการบริหารการศึกษาแล้วยังจะเป็นกลไกสำคัญไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2560) ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) เมื่อปีการศึกษา 2557 พบว่า สิ่งที่สถาบันจะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ได้แก่ งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ และการพัฒนาคณาจารย์ ความทับซ้อนในการด้านการบริหาร งานระหว่างสถาบันกับวิทยาเขต เนื่องมาจากโครงสร้างการบริหารมีผลกระทบที่สำคัญต่อการกำกับติดตามการดำเนินงานตามพันธกิจ มีแผนระยะยาวในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญให้แข็งแกร่ง เพื่อคงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถาบันและดำรงสถานะการเป็นสถาบันเฉพาะทาง มีแผนการพัฒนานุคลากรระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาด้านงานวิชาการ การพัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การจัดทำข้อมูลอาจารย์ การพัฒนา

ระบบข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงทุกวิทยาเขต และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการบริหารจัดการ สร้างเอกภาพในด้านมาตรฐานคุณภาพ ควรนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์ของสถาบัน เพิ่มบทบาทให้คณะในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานทุกพันธกิจอย่างครบถ้วน พัฒนาระบบกลไกในการบริหารหลักสูตร การกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปในอนาคต

ดังนั้นควรมีการศึกษารูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์ของสถาบัน และให้มีการสนับสนุน ส่งเสริม ตลอดจนควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกพันธกิจอย่างครบถ้วนสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษาตลอดจน วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ นโยบาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ (สถาบันการพลศึกษา, 2558) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถาบัน และเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหาร กำกับติดตามและการประเมินคุณภาพ การจัดการศึกษา และสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโดย หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อศึกษารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสม

ของการใช้การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษานำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตทั้ง 17 แห่ง ดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1. วิเคราะห์ผลการประเมินภายนอกเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่ดำเนินการประเมินในช่วง พ.ศ. 2554 – 2558

2. วิเคราะห์ผลการประเมินภายนอกเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตรวมจำนวน 18 เล่ม โดยพิจารณาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาโอกาส ปัญหา และอุปสรรค และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1. ศึกษารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำผลประเมินไปใช้และสังเคราะห์รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้

2. ศึกษารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษาจากการสอบถามประชากร ได้แก่ อธิการบดีและรองอธิการบดี จำนวน 5 คน คณบดีสถาบันการ

พลศึกษาจำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกองวิจัยและประกันคุณภาพสถาบันการพลศึกษาจำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันการพลศึกษา จำนวน 1 คน ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพประจำคณะวิชาของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขต 17 วิทยาเขต ผู้ช่วยอธิการบดีประจำวิทยาเขต 17 วิทยาเขต ๑ ละ 5 คน รวมจำนวน 85 คน รองคณบดีประจำวิทยาเขต ๑ ละ 3 คน รวม 51 คน หัวหน้างานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาเขตละ 1 คน รวม จำนวน 17 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชาเขตละ 3 คน รวม 51 คน อาจารย์ผู้สอนคณะวิชาละ 1 คน จำนวน 3 คณะวิชา รวม 3 คน ต่อ 1 วิทยาเขต รวม 51 คนรวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมี 2 ฉบับสำหรับสถาบันการพลศึกษา และวิทยาเขตคำถามในแต่ละฉบับมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 2 ข้อ ประกอบด้วยตำแหน่งและสถาบัน/วิทยาเขตที่สังกัดเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 รูปแบบของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. นำข้อมูลรูปแบบของการนำผลประเมินไปใช้ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม

3. หลังจากแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก ด้านการวัดและประเมินผล และมีประสบการณ์เป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันในระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารในตำแหน่งรองอธิการบดีที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในระดับสถาบันจำนวน 1 คน รองอธิการบดีของสถาบันการพลศึกษา ในระดับวิทยาเขต จำนวน 1 คน และหัวหน้าสำนักพัฒนาและส่งเสริม สมศ. ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกและเคยรับผิดชอบหัวหน้าภารกิจประเมินคุณภาพภายนอกในระดับอุดมศึกษาจำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถามต่าง ๆ แล้วปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากสถาบันการพลศึกษาในการจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา และสถาบันการพลศึกษาประจำวิทยาเขตบุคลากรที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถาบันวิทยาเขต และคณะวิชาโดยกำหนดรหัสในแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการติดตามแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์พร้อมทั้งสอของติดแสตมป์และเจ้าหน้าที่ของผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถามในการส่งแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยและผู้วิจัยนัดส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ รวมทั้งทำการติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ครั้งที่ 1 หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว

2 สัปดาห์ติดตามแบบสอบถามครั้งที่ 2 หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ 276 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.84 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามก่อนที่จะไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายตามเกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับการนำไปปฏิบัติมากที่สุด

คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับการนำไปปฏิบัติปฏิบัติมาก

คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับการนำไปปฏิบัติปานกลาง

คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการนำไปปฏิบัติน้อย

คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับการนำไปปฏิบัติน้อยที่สุด

2.3 วิพากษ์รูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

1. นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนย่อยที่ 2 มาสรุปรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

2. การวิพากษ์รูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารในสถาบันหรือองค์กรทางการศึกษา การกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็น 4 กลุ่ม 1) อาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

หรือนักวิชาการอิสระที่มีประสบการณ์ในการประกันคุณภาพไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 2) รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาและรองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาประจำวิทยาเขต จำนวน 3 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารในสถาบันหรือองค์กรทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 4) ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษาที่รับผิดชอบในเรื่องการประกันคุณภาพที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน เพื่อนำข้อสรุปที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ และหาข้อสรุปเชิงทฤษฎี เพื่อปรับปรุงรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษาให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่าสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตทั้ง 17 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีทั้ง 4 มาตรฐาน

2. สถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ทั้ง 7 รูปแบบในระดับมาก โดยสถาบันการพลศึกษามีการใช้รูปแบบที่ 1 การใช้ผลประเมินในเชิงความคิดมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.11) ในขณะที่วิทยาเขตมีการใช้รูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงานมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.16) และสถาบันการพลศึกษารวมทั้งวิทยาเขตมีการใช้รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ที่น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.65 และ 3.90) ตามลำดับและ 3) นำเสนอให้สถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตควรมีการใช้รูปแบบในกลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจการใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันและการใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือเพิ่มมากขึ้น เพราะรูปแบบการใช้ผลประเมินทั้ง 4 รูปแบบนี้เป็นรายละเอียดและขั้นตอนสำคัญของกระบวนการในการทำประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตให้มีความยั่งยืนซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา ดังข้อมูลรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้ระดับสถาบันการพลศึกษาและระดับวิทยาเขต

กลุ่ม	รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้	สถาบันการพลศึกษา		วิทยาเขต	
		μ	σ	μ	σ
1	1. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงแนวคิด	4.11	.09	4.09	.26
	2. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงความรู้	3.65	.90	3.90	.25
	3. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ	3.73	.08	3.92	.26

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่ม	รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้	สถาบันการพลศึกษา		วิทยาเขต	
		μ	ó	μ	ó
	4. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน	3.67	.00	3.94	.29
	5. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ	3.78	.22	4.08	.28
	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 1	3.79	.26	3.99	.27
2	6. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ	3.74	.12	4.02	.25
3	7. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผล และรายงาน	3.73	.09	4.18	.32

2) ผลการวิพากษ์รูปแบบการนำผลการประเมิน คุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษา

หลังจากที่ได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิพากษ์รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเทียบเคียงกับบทบาทหน้าที่และภารกิจของสถาบันการพลศึกษา และวิทยาเขต เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตดังนี้

รูปแบบที่ 1 การใช้ผลประเมินในเชิงแนวคิด ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญเนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นจะประเมินตามพันธกิจ และบทบาทหน้าที่ของสถาบันและวิทยาเขต สามารถสะท้อนจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาตลอดจนมีข้อเสนอแนะทั้งในระดับสถาบันและระดับวิทยาเขต ที่สามารถเทียบเคียงได้กับสภาพการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ฝ่ายบริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากและเป็นผู้ที่ต้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ ที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการพลศึกษากับวิทยาเขตมีการใช้ในรูปแบบนี้ เนื่องจากรูปแบบนี้จะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายใต้กิจกรรมการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ควรที่จะเน้นถึงการสร้างเครือข่ายในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) และการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทุกระดับ

รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ ที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการพลศึกษากับวิทยาเขตมีการใช้ในรูปแบบนี้ เพราะจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือให้กับผู้เกี่ยวข้องซึ่งในระดับสถาบันที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และระดับวิทยาเขตที่จะนำนโยบายไปสู่แนวทางปฏิบัติ ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงนั้นทางเลือกที่ดีคือการตัดสินใจโดยมีข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

รูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยและการใช้ในรูปแบบนี้ เพราะในอีกมิติหนึ่งเท่ากับเป็นการสนับสนุนผลการประเมินหรือการตรวจสอบนั่นเองบนพื้นฐานของการอ้างอิงข้อมูล เป็นการสนับสนุนรูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ ในการกำหนดแผนพัฒนาสถาบัน

รูปแบบที่ 5 การใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยที่มีการใช้ในรูปแบบนี้ เนื่องจากในการดำเนินงานของสถาบันและในแต่ละวิทยาเขตนั้น จะมีแผนในการปรับปรุงพัฒนาตามบริบทของตนเองเป็นเครื่องมือ ซึ่งควรเพิ่มตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นการสนับสนุนรูปแบบที่ 3

รูปแบบที่ 6 การใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยมีการใช้ในรูปแบบนี้ เพราะเป็นกระบวนการบริหารเชิงระบบซึ่งสถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยควรนำเสนอถึงกระบวนการปฏิบัติงานในเชิงระบบ ตามแนวคิดของ PDCA มาประยุกต์ใช้เป็นการดำเนินการตามแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่ดำเนินการมาตามรูปแบบก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งจะเกิดความสำเร็จได้

รูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน ที่ประชุมเห็นด้วยที่สถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยมีการใช้ในรูปแบบนี้

เนื่องจากเป็นจุดแข็งของกระบวนการบริหารที่สถาบันการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังโดยพิจารณาให้ครอบคลุมถึงการกำกับติดตามและการเผยแพร่ต่อสาธารณชน นอกเหนือจากคณะกรรมการสภาสถาบันหรือคณะกรรมการวิทยาเขต

3. นำเสนอรูปแบบของการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อการพัฒนาสถาบันการศึกษาและวิทยาเขตดังนี้ โดยสถาบันการศึกษาเริ่มจากการใช้รูปแบบในกลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ รูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน รูปแบบที่ 5 การใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ รูปแบบที่ 6 การใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ และรูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน เพิ่มมากขึ้น ส่วนวิทยาเขตให้ใช้รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจรูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่รูปแบบอื่น ๆ อีก 4 รูปแบบ ที่เหลือนั้น วิทยาเขตได้นำไปใช้มากอยู่แล้ว โดยเฉพาะรูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน เพราะรูปแบบการใช้ผลประเมินทั้ง 7 รูปแบบนี้เป็นรายละเอียดของกระบวนการในการทำประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้การทำประกันคุณภาพของวิทยาเขตมีความยั่งยืนและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้ระดับสถาบันการพลศึกษาและระดับวิทยาเขต

กลุ่ม	รูปแบบของการนำผลการประเมินไปใช้	สถาบันการพลศึกษา		วิทยาเขต	
		ผลการวิจัย	ข้อเสนอแนะ	ผลการวิจัย	ข้อเสนอแนะ
1	1. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงแนวคิด	↑	เหมือนเดิม	↑	เหมือนเดิม
	2. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงความรู้	↓	↑	↓	↑
	3. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ	↓	↑	↓	↑
	4. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน	↓	↑	↓	↑
	5. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ	↓	↑	↓	เหมือนเดิม
2	6. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ	↓	↑	↓	เหมือนเดิม
3	7. รูปแบบการใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน	↓	↑	↓	เหมือนเดิม

หมายเหตุ: ↓ หมายถึง มีการใช้น้อย
↑ หมายถึง มีการใช้มาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย เรื่องรูปแบบการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นการอภิปรายเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสถาบันและระดับวิทยาเขตโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับสถาบัน

จากผลการวิจัย พบว่า สถาบันการพลศึกษา มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับมากทุกรูปแบบโดยมีการใช้รูปแบบใน

กลุ่มที่ 1 มากที่สุดและกลุ่มที่ 2 น้อยที่สุด ถึงแม้จะมีผลการประเมินในระดับสถาบันในระดับดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) ก็ตาม หากพิจารณาในรายละเอียดของผลการประเมินตามตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันแล้วพบว่าสถาบันมีการใช้รูปแบบของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาในกลุ่มที่ 1 คือ การใช้ผลประเมินในเชิงความคิดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโอเวนและโรเจอร์ (Owen & Rogers, 1999) และ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถาบันที่ควร ทบสวนและทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลการ ประเมินคุณภาพภายนอก จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและปรับปรุงที่ได้รับ จากการประเมินคุณภาพภายนอก เทียบเคียงกับ สภาพการดำเนินงานตามพันธกิจของสถาบันและ วิทยาเขต ซึ่งเป็นการใช้ในขั้นแรกที่ผลการประเมิน เป็นข้อมูลแต่ยังไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรง ต่อแผนงานโครงการ/งานรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหาทำให้เข้าใจในสิ่งที่ประเมินซึ่งสามารถ ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัย สร้างสรรค์ การนำผลงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์ การผลิตผลงานทางวิชาการ แผนงาน พัฒนาบุคลากร และปรับปรุงระบบการประกัน คุณภาพภายในให้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิบัติ การกิจของสถาบันและวิทยาเขต (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) ซึ่งจะนำไปสู่รูปแบบการใช้ในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับ แผนงานโครงการงานอันอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง นโยบายการและจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ/งานตลอดจนกิจกรรมของสถาบันและ วิทยาเขตในอนาคต หากจะดำเนินการให้บรรลุผล นั้น สถาบันจะต้องให้ความสำคัญกับการนำผล ประเมินไปใช้ในรูปแบบที่ 2 คือการใช้ผลประเมินใน เชิงความรู้ รูปแบบที่การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ ตามแนวคิดของแพตตัน (Patton, 1981) รูปแบบ การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน และรูปแบบ ที่ 5 การใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ ตามแนวคิด ของ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) ซึ่งผลวิจัยพบว่ามี การนำไปใช้น้อย สถาบันควรจะมีการใช้ให้เพิ่มขึ้น เพราะรูปแบบในกลุ่มที่ 1 นี้ จะทำให้สถาบันมีความ เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุและการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต โดยนำผลการประเมินคุณภาพมากำหนดแนวทาง การปรับปรุงงานวิจัยและสร้างสรรค์ การผลิตผล งานวิชาการที่มีคุณภาพ และพัฒนาบุคลากรของ สถาบัน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา, 2557) ไว้ในแผนกลยุทธ์ แผน พัฒนาคุณภาพ แผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การกำหนดนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไปของสถาบันและวิทยาเขต สำหรับ รูปแบบในกลุ่มที่ 2 คือการใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ จอห์นสัน (Johnson, 1998) พบว่า สถาบันมีการใช้มากเป็นลำดับต่อจาก รูปแบบที่ 1 คือการใช้ผลประเมินในเชิงความคิด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และกำกับแผนพัฒนาของสถาบันที่ต้องดำเนินการ ตามพันธกิจ (สถาบันการพลศึกษา, 2558) สำหรับ รูปแบบที่สถาบันต้องให้ความสำคัญรองลงมาจาก รูปแบบในกลุ่มที่ 1 และ 2 คือกลุ่มที่ 3 การใช้ ผลประเมินเชิงประเมินผลและรายงานเพิ่มมากขึ้น ตามที่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) กล่าวว่าเพื่อ เป็นเครื่องมือสำหรับสนับสนุน กำกับติดตามการ ดำเนินการเป็นไปตามแผนพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพโดยผู้ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย โดย การกำกับมาตรฐานการศึกษา ควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการ ศึกษาของ สถาบัน (สถาบันการพลศึกษา, 2558) คณะกรรมการ ประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน ตลอดจน รายงานผลการดำเนินงานต่อสภาสถาบัน และ สาธารณชนต่อไป ซึ่งทางสถาบันมีการใช้เป็นลำดับ ปานกลางหรือค่อนข้างน้อย

ระดับวิทยาเขต

วิทยาเขตของสถาบันการพลศึกษา พบว่าทุกวิทยาเขตมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้อยู่ในระดับมากทุกรูปแบบโดยมีการใช้รูปแบบในกลุ่มที่ 4 มากที่สุด และรูปแบบในกลุ่มที่ 2 น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดถึงผลการประเมินตามตัวชี้วัดของวิทยาเขตแล้วพบว่าวิทยาเขตมีการใช้รูปแบบของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในกลุ่มที่ 4 คือการใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงานมากที่สุดซึ่งจะไม่สอดคล้องกับลำดับขั้นของการปฏิบัติงานจริงของวิทยาเขต ซึ่งวิทยาเขตก็มีการใช้ผลประเมินในกลุ่มที่ 1 คือการใช้ผลประเมินในเชิงความคิดมากกว่ารูปแบบในกลุ่มที่ 2 และ 3 เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของวิทยาเขตในการทบทวนและทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนามรวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและปรับปรุงที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกเทียบเคียงกับสภาพการดำเนินงานของวิทยาเขต ซึ่งเป็นการใช้ในขั้นแรกที่ผลการประเมินเป็นข้อมูลแต่ยังไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงานโครงการ/งานรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงานรู้สภาพปัญหาทำให้เข้าใจในสิ่งที่ประเมินซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกันกับสถาบัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย สร้างสรรค์ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การผลิตผลงานทางวิชาการ แผนงานพัฒนาบุคลากร และปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิบัติภารกิจของวิทยาเขตและสถาบันซึ่งจะนำไปสู่รูปแบบการใช้ในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับแผนงานโครงการ/งาน

อันอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายและจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการงาน ตลอดจนกิจกรรมของสถาบันและวิทยาเขตในอนาคต หากจะดำเนินการให้บรรลุผลนั้นวิทยาเขตจะต้องให้ความสำคัญกับการนำผลประเมินไปใช้ในกลุ่มที่ 2 คือการใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือซึ่งผลการวิจัยพบว่ามี การนำไปใช้น้อยเช่นกัน เพราะรูปแบบในกลุ่มที่ 2 นี้ จะทำให้วิทยาเขตมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต โดยนำผลการประเมินคุณภาพมากำหนดแนวทางการปรับปรุงงานวิจัยและสร้างสรรค์ การผลิตผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ และพัฒนาบุคลากรของสถาบัน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) ไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพ แผนปฏิบัติการประจำปี กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นต่อไปของวิทยาเขต สำหรับรูปแบบในกลุ่มที่ 2 คือการใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ พบว่ามี การใช้มาก ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของวิทยาเขต ในสภาพบริบทของการบริหารจัดการระหว่างสถาบันการพลศึกษากับวิทยาเขตในฐานะฝ่ายปฏิบัติตามนโยบายของสถาบัน (สถาบันการพลศึกษา, 2558) ต่อจากนั้นจึงมาใช้รูปแบบในกลุ่มที่ 3 การใช้ผลประเมินเชิงประเมินผลและรายงาน เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับสนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินการเป็นไปตามแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพโดยผู้ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน และวิทยาเขตตลอดจนรายงาน

ผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการประจำวิทยาเขต ซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแลด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ของสถาบันกำหนด ทั้งในด้านวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาของวิทยาเขต และรายงานต่อสภาสถาบัน ตลอดจนสาธารณชนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าในระดับสถาบัน การพลศึกษามีการใช้ผลประเมินตามลำดับเรียงจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบที่ 1 การใช้ผลประเมิน ในเชิงแนวคิดมากที่สุด (4.11) รูปแบบที่ 5 การใช้ ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ (3.78) รูปแบบที่ 6 การใช้ ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ (3.74) รูปแบบที่ 3 การใช้ ผลประเมินในเชิงตัดสินใจและรูปแบบที่ 7 การใช้ ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน (3.73) เท่ากัน รูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบ ยืนยัน (3.67) และรูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมิน ในเชิงความรู้ (3.65) ส่วนในระดับวิทยาเขตมีการใช้ ผลประเมินตามลำดับเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและ รายงาน (4.18) ที่ 1 การใช้ผลประเมินในเชิงแนวคิด มากที่สุด (4.09) รูปแบบที่ 5 การใช้ผลประเมินใน เชิงเครื่องมือ (4.08) รูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมิน ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (3.94) รูปแบบที่ 3 การใช้ ผลประเมินในเชิงตัดสินใจ (3.92) และรูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ (3.90)

กล่าวโดยสรุปว่าสถาบันการพลศึกษามีการ ใช้รูปแบบที่ 1 การใช้ผลประเมินในเชิงความคิด มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.11) ในขณะที่วิทยาเขตมีการ ใช้รูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผล และรายงานมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.16) และสถาบัน การพลศึกษารวมทั้งวิทยาเขตมีการใช้รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ (ค่าเฉลี่ย =

3.65 และ 3.90) ตามลำดับและ รูปแบบที่ 3 นำเสนอ ให้สถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตควรมีการใช้ รูปแบบในกลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการใช้ผลประเมิน ในเชิงความรู้ การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจในการ ใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันและการใช้ผล ประเมินในเชิงเครื่องมือเพิ่มมากขึ้น เพราะรูปแบบ การใช้ผลประเมินทั้ง 4 รูปแบบนี้เป็นรายละเอียด และขั้นตอนสำคัญของกระบวนการในการทำประกัน คุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สถาบันการพลศึกษาเริ่มจากการใช้รูปแบบใน กลุ่มที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบที่ 2 การใช้ผล ประเมินในเชิงความรู้ รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมิน ในเชิงตัดสินใจรูปแบบที่ 4 การใช้ผลประเมินในเชิง ตรวจสอบยืนยัน รูปแบบที่ 5 การใช้ผลประเมินในเชิง เครื่องมือ รูปแบบที่ 6 การใช้ผลประเมินในเชิงปฏิบัติ และรูปแบบที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผล และรายงานเพิ่มมากขึ้น ส่วนวิทยาเขตให้ใช้รูปแบบ ที่ 2 การใช้ผลประเมินในเชิงความรู้ รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประเมินในเชิงตัดสินใจรูปแบบที่ 4 การ ใช้ผลประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยันเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่รูปแบบอื่น ๆ อีก 4 รูปแบบ ที่เหลือนั้น วิทยาเขตได้นำไปใช้มากอยู่แล้ว โดยเฉพาะรูปแบบ ที่ 7 การใช้ผลประเมินในเชิงประเมินผลและรายงาน เพราะรูปแบบการใช้ผลประเมินทั้ง 7 รูปแบบนี้ เป็นรายละเอียดของกระบวนการในการทำประกัน คุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้การทำประกันคุณภาพ ของสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขตมีความ ยั่งยืนและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งจะทำให้ การทำประกันคุณภาพของสถาบันการพลศึกษา และวิทยาเขตมีความยั่งยืนโดยขอให้พิจารณา พระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548

และพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2556 – 2560 (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2559 ที่กำหนดบทบาทหน้าที่วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่ต้องดำเนินการตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการไว้ได้ครอบคลุมทั้งในระดับสถาบันและระดับวิทยาเขตตามลำดับดังนี้

รูปแบบที่ 2 การใช้ผลประโยชน์ในเชิงความรู้

สถาบันและวิทยาเขตดำเนินการประชุมบุคลากรทั้งหมดและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอผลการประเมินผลการประเมินคุณภาพภายนอก จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนารวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก เทียบเคียงกับสภาพการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและพันธกิจของสถาบันและวิทยาเขต แผนปฏิบัติงานที่กำหนดสำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและกำหนดตัวชี้วัดหรือเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงกับการยกระดับคุณภาพ โดยเฉพาะด้านงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ การนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาคณาจารย์ ตลอดจนการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตาม สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงาน สถาบันและวิทยาเขตจำเป็นต้องมีกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายในการและเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาฝึกอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงสภาพการจัดการศึกษา ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบสำหรับการเตรียมการต่อไปคือการใช้ผลในเชิงปฏิบัติการซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศ

จากการประเมินคุณภาพภายนอกไปยังสถานการณ์จริงของการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ร่วมกัน

รูปแบบที่ 3 การใช้ผลประโยชน์ในเชิงตัดสินใจสืบเนื่องจากรูปแบบที่ 2 การใช้ผลประโยชน์ในเชิงความรู้ สถาบันและวิทยาเขตมีการพิจารณาถึงการวางแผนในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ การกำหนดระยะเวลา และตัวชี้วัดหรือเป้าหมายของความสำเร็จ การมอบหมายงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนารวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและปรับปรุง ไปจัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงแผนงานโครงการ/งาน ตลอดจนกิจกรรมของสถาบันและวิทยาเขต โดยมีข้อมูลสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจและการทำงาน ร่วมกันในการสนับสนุนหรือส่งเสริมนโยบายการบริหารงานของสถาบันและวิทยาเขต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนในการดำเนินงาน

รูปแบบที่ 4 การใช้ผลประโยชน์ในเชิงตรวจสอบยืนยันผู้กำหนดนโยบายของสถาบันและวิทยาเขต ใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในการสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่จะกำหนดแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงาน ตลอดจนตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดำเนินการไว้ล่วงหน้า โดยใช้ผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการยืนยันตรวจสอบหรือปรับเปลี่ยนการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เป็นกระบวนการการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของสถาบัน วิทยาเขตและคณะวิชา เพื่อให้ได้ข้อมูลถึงผลการดำเนินงานสำหรับนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงาน

รูปแบบที่ 5 การใช้ผลประเมินในเชิงเครื่องมือ เมื่อสถาบันและวิทยาเขต ได้ดำเนินการตามรูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 แล้วก็นำข้อมูลที่ได้มาเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน แผนงานโครงการ/งาน ตลอดจนกิจกรรมที่จะดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดปัจจัยสนับสนุน กระบวนการดำเนินงาน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของสถาบันและวิทยาเขต แล้วเสนอขอความเห็นชอบจากสภาสถาบันและคณะกรรมการวิทยาเขตเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานด้วย

สำหรับการดำเนินงานนั้นในมิติด้านการบริหารตามโครงสร้างแล้วนั้นสถาบันจะเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน การ

กำกับติดตามและประเมินผลตัวชี้วัดความสำเร็จของสถาบันและวิทยาเขตในภาพรวมซึ่งจะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันและวิทยาเขตในการดำเนินการตามรูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 4 และรูปแบบที่ 5 เพื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานในภาพรวมของสถาบันและของวิทยาเขตแต่ละแห่งด้วย

ข้อเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลของการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หรือศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาและวิทยาเขต

บรรณานุกรม

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). *คู่มือการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- _____. (2557). *รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม* ระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2559). *การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558)* ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน* ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สถาบันการพลศึกษา. (2559). *ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา พ.ศ.2556-2560* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกรภาพพิศ.

- Johnson, B.J. (1998). Toward a theoretical model of evaluation utilization. *Evaluation and Program Planning, 21*: 93-110.
- Owen, J.M., and Rogers, P.T. (1999). *Program Evaluation: Forms and Approaches*. London: Sage Publications.
- Patton, M. Q. (1981). *Creative Evaluation*. Beverly Hill, CA: Sage Publications.
- Rossi, P.H. and Freeman, H.E. (1982). *Evaluation : A systematic Approach*: Beverly Hills: California Sage.
- Stake, R.E. (1975). *Evaluating the Arts in Education: A Responsive Approach*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill.
- Scrivan, M. (1977). *The Logic Judgment in Evaluation and the Law: Making Hard Disition With Soft Data*. New Jersey: Education Testing Service.

Received: 15 February 2018

Revised: 18 April 2018

Accepted: 7 May 2018